

Klokkenluider Wouter Bakker is dol op 'de klank van de klok'

Het woord klokkenluider heeft verschillende betekenissen. Maar Biltenaar Wouter Bakker is een klokkenluider-oude-stijl: hij luidt de klokken van de Utrechtse Domtoren.

door Anneke Iseger

DE BILT – “In de eerste plaats vind ik het prettig om regelmatig op de Domtoren of een andere toren te staan. Ten tweede ben je bezig met historisch erfgoed, levend historisch erfgoed. Een klok is iets anders dan bijvoorbeeld een kasteel. Ten derde is de klank van een klok erg mooi.” Wouter Bakker uit De Bilt is al vanaf 1999 lid van het Utrechts Klokkenluiders Gilde. Een paar keer per maand wordt hij ingeroosterd om klokken te luiden. Momenteel luidt hij op de Domtoren, Jacobi-, Buur- en Geertetoren. Verder luidt hij, als de gelegenheid zich aandient, op doop-, rouw- en trouwdiensten in het kerkje van Blauwkapel. Er zijn ongeveer zestig actieve klokkenluiders, die van heinde en ver komen. Al deze klokkenluiders hebben een opleiding gehad.

Wouter: “In 1991 kwam ik in het Burgemeester van Heemstrakwartier te wonen. Natuurlijk heb ik met mijn burens kennisgemaakt, onder wie Jitte Roosendaal, die toen al gids in de Domtoren was en me uitnodigde voor een rondleiding. Na die rondleiding was ik to-

‘BIJ HET KLEPPEN KLOP JE ZELF DE KLEPEL TEGEN DE KLOKWAND’

taal overdonderd. Ik wist dat de Dom hoog was, maar doordat we via even verdiepingen omhoog en oneven verdiepingen omlaag gingen, was ik compleet de weg kwijt. Vervolgens nam Jitte me mee naar de inleiding van het Festival van de Oude Muziek, waarop alle veertien klokken in de Domtoren werden geluid. Een jaar later heb ik op Open Monumentendag de Jacobitoren beklommen, waar ik een klokkenluiding bijwoonde. Ik heb toen een folder van het Utrechts Klokkenluiders Gilde meegenomen en ben vrij snel lid geworden.” De klokken die de leden van het UKG luiden zijn, naast bovenstaande locaties, de Heilige Gertrudiskerk, het

Wouter Bakker: “De meeste luidingen vinden plaats onder leiding van een luidmeester, die alles weet over het gedrag van de klokken en tevens een goed horloge heeft!”

Academiegebouw, de Demkaklok en het Bartholomeus Gasthuis. “Het klokje in de gevel van dit Gasthuis, in de wandelgangen ‘het papklokje’ genoemd, wordt elke dag om 12.00 uur geluid door leden die in de buurt wonen. De Demkaklok, staande in een plantsoen in Zuilen en gegoten in de Demkafabriek, wordt niet geluid, maar geklept, en dan alleen tijdens Dodenherdenking.” “Bij het luiden wordt een

klok aan het zwaaien gebracht en beweegt de klepel mee. Bij het kleppen klopt je zelf de klepel tegen de klok wand. De meeste luidingen vinden plaats onder leiding

van een luidmeester, die alles weet over het gedrag van klokken en tevens een goed horloge heeft! Hij (of zij) geeft de volgorde aan.”

Wouter kan overal worden ingezet, maar de leden worden ingeroosterd op klokken die bij hen passen. “De Buurtoren is mijn favoriete luidplek. De luidingen op zaterdag, beginnen meestal met één klok, dan komt er een tweede bij, dan .... Zo kondigen we aan dat de zondag komt. Van deze opbouw krijg ik een goed gevoel. Je bent zinvol bezig en trekt niet lukraak aan touwen.”

Klokkentoren

De stad Utrecht telt 112 luidklokken, waarvan er 56 in de binnenstad hangen. Daarvan zijn er 18 ouder dan 400 jaar. Het zijn stuk voor stuk kunstwerken. In het jaar 1505 kregen de klokken in de Domtoren voor het eerst een samenhangend geluid: Geert van Wou, de beste gieter van luidklokken aller tijden, heeft toen voor de Dom 13 klokken gegoten. Wouter Bakker: “Utrecht was toen een rijke stad en wilde de beste klokken. Deze kregen namen als de Salvator (de zwaarste), Maria, Martinus (de stadsklok), Michaël, Baptista en Magdalena.”

In de zeventiende eeuw wilde Utrecht een nieuw carillon. De Domtoren had toen een bijzondere beiaardier, de blinde jonkheer Jacob van Eyck, die een absoluut gehoor had. “Destijds waren de gebroeders Hemony uit Amsterdam de beste gieters van carillonklokken. Zij hadden een methode gevonden om na het gieten de klokken te stemmen. Vóór hen was dat onmogelijk en moest de stemming in één keer goed zijn.

Om dit carillon te kunnen betalen, werden de zeven kleinste klokken van Van Wou omgesmolten. Veel later, in 1982, zijn deze kleinste klokken gereconstrueerd, zodat er nu weer dertien klokken hangen. Hoewel, eigenlijk zijn het er veertien. Deze veertiende klok uit 1506 heet ‘Jezus Maria Johannes’ oftewel het ‘Jezusklokje’.